

TÜİK Tarım Sayımı: Köylü Kaç Gün Çalışır?

Koray Çalışkan

koray.caliskan@boun.edu.tr

Bir meslektaşımın yorumlu bir e-posta aldım geçen hafta. Hürriyet haber yapmış. Türkiye köylüsü yalnızca 181 gün çalışıyormuş. Türkiye’de tarımla uğraşan nüfus 184 gün tatil yapıyormuş. Yani köylü yatıyormuş.

KÖYLÜ VE KRİZ

2001 krizi sırasında Türkiye’de ilk kez bir iktisat kitabı haftalarca çok satanlar listesinde kalmış, televizyon programlarında tartışılmış, gündem olmuştu. Kitabı, iktisat profesörü Mehmet Altan, Fettullahçı Zaman Yayınları’ndan çıkarmış, adını da “Köylüler Manşet Olunca” diye atmıştı. Bilimsellikten ziyade hayal ürünü istatistiklere yaslanan, akademik çalışmalar tarafından desteklenmeyen bu duygusal kitap etkileyici bir ideolojik pozisyon almıştı. Köylüler tembeldi, köylü kültürü başımızın belasıydı, onlardan kurtulmadan bu memleket düze çıkmazdı. Kısa kısa cümlelerle ve gerçekten takdir ettiğim retorik cambazlıkla örülen kitap, krizin faturasını köylülere çıkarmıştı.

TÜİK

Bilim insanları verilere dayanarak konuşurlar. İstatistikler bu verilerin önemli bir bileşeni. Verilerin isabeti nasıl toplandıklarına göre değişir. Kayıt dışılığın hâkim olduğu ve hatta norm olduğu ortamlarda veri toplamak zor ve risklidir. Zorluğu dinamik ve hızlı değişen kayıt dışı dünyayı sabit ve değişmeyen verilere tercüme etmeye çalışmakla ilgili. Riski ise verilerin kendisinin hayata dair gayet politik müdahalelere dönüşebilme riski. TÜİK’in yüzde 11’e çıpa atarak sözde durdurduğu enflasyon ve Merkez Bankası Başkanı’nın 2008’de yaptığı “2009 enflasyonu yüzde 9 olacak” gibi açıklamaları aslen siyasi yatırımlar. Kafası azıcık çalışsan, gözü biraz gören herkes farkında ki enflasyon en az yüzde 20! Bir memur ailesini düşünün, gıda ve enerji harcamaları ne kadar arttı! Yüzde 11 mi? Hadi canım.

KÖYLÜ YATIYOR MU?

TÜİK’in yeni peydahladığı istatistiğe göre köylü yatıyormuş. 6 ay çalışıyor, 6 ay tatil yapıyormuş. Bu istatistiğin uydurma olduğunu anlamak hiç zor değil. Öncelikle 6 ay çalışmak demek, İş Kanunu’na göre 36 haftalık bir mesai demektir. 52 haftalık bir çalışma yılının bu verilere göre bile yarısını köylüler yatarak geçiremezler. Kaldı ki köylünün hayatı hele bu neo-liberal dönemde bir hayatta kalma mücadelesine dönüşmüş durumda.

Araştırmalara göre köylüler arasından çalışma saati açısından büyük bir fark var. Örneğin benim araştırma yaptığım köylerdeki kadınlar, eğer küçük ve orta büyüklükte toprak sahibi bir aileye mensuplarsa yılda ortalama 370 gün çalışırlar. Kadınların hemen her anı aile için bir şeyler üretmekle geçer.

İşin ilginç dinlenmenin kendisi bile iş sürecinin parçası haline dönüşmüştür. Gece televizyon izlerken bile kızının çeyizine, oğlunun sırtına, ya da anasının ayağına bir şeyler örer kadın.

Bahsettiğim köylü kadınların ezici bir çoğunluğu yılda 370 işgününü çalışarak geçirirler. Bir yılda bir yıldan fazla çalışan başka köylüler, başka emekçiler de var. Gece gündüz çalışıp istatistik derleyenler bunları nasıl görmüyor, esas şaşırtıcı olan bu.